

**Losseplads Harrislee
Forespørgsel iht. §35 (2) KrWG
Optimering af indlagringsvolumen gennem tilpasning af kubaturen
(forhøjelse) og udvidelse af lossepladsområdet med ca. 74.000 m²
ved Harrislee, Flensburg**

- Almen forståeligt, ikke-teknisk resumé -

Projektsponsor og operatør:

Balzersen GmbH & Co KG
Mühlenweg
24955 Harrislee

Ordretager:

IPP Ingeniørselskab
Possel og Partner GmbH
Rendsburger Landstraße 196-198
24113 Kiel

Bearbejdning:
B.Eng. Rebecca Hoffmann
M.Sc. Patricia Bauer
B.Sc. Jonas Grünzner

Kiel, 14.11.2024

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. INDLEDNING – PLANLÆGNINGSÅRSAG, PLANLÆGNINGSMÅL OG OPGAVESTILLING	1
2. BESKRIVELSE AF PROJEKTET	2
2.1. Lossepladsudvidelse	2
2.2. Dræning.....	3
2.3. Emissioner.....	3
2.4. Genbrug af afmonteringsområdet	3
2.5. Begrundelse i forbindelse med projektet og alternative kontroller.	3
3. UNDERSØGELSESONRÅDE	4
4. BESKRIVELSE AF OMGIVELSEN.....	4
5. NATURGODERELATERET OPGØRELSE OG VURDERING	4
5.1. Naturgode areal.....	4
5.2. Naturgode mennesker	4
5.3. Naturgode dyr, planter og biologisk mangfoldighed	5
5.4. Naturgode jord.....	5
5.5. Naturgode vand	6
5.6. Naturgode luft	6
5.7. Naturgode klima	6
5.8. Naturgode landskab.....	6
5.9. Naturgode kulturel arv	7
5.10. Naturgode andre materielle ting.....	7
6. OMRÅDEMODSTAND OG KONFLIKTPUNKTER - SAMMENFATTENDE EVALUERING AF NATURGODERNE	7
7. SANDSYNLIG UDVIKLING VED AFKALD PÅ GENNEMFØRELSE AF DET PLANLAGTE PROJEKT (STATUS-QUO-PROGNOSE).....	8
8. BESKRIVELSE AF DE BETYDELIGE PÅVIRKNINGER AF NATURGODERNE, DER KAN FORVENTES AT OPSTÅ I FORBINDELSE MED PROJEKTET UNDER HENSYNTAGEN TIL PRÆBELASTNINGEN	8
8.1. Naturgode areal.....	8
8.2. Naturgode mennesker og den menneskelige sundhed	8
8.3. Naturgode dyr, planter og biologisk sundhed	9
8.4. Naturgode jord.....	9
8.5. Naturgode vand	9
8.6. Naturgode luft	9
8.7. Naturgode klima	10
8.8. Naturgode landskab.....	10
8.9. Naturgode kulturel arv og andre materielle goder	10
9. VEKSELVIRKNINGER MELLEM DE FORSKELLIGE TYPER NATURGODER	10

10. SAMLET EVALUERING AF MILJØPÅVIRKNINGERNE	11
11. FORANSTALTNINGER, HVORMED BETYDELIGE FORRINGELSER AF MILJØET SÅ VIDT MULIGT KAN UDELUKKES/UNDGÅS, FORMINDSKES ELLER UDLIGNES....	11
11.1. Udelukkelses-/formindskelsesforanstaltninger	11
11.1.1. Naturgode landskab	11
11.1.2. Naturgode mennesker og den menneskelige sundhed.....	11
11.1.3. Naturgode dyr, planter og biologisk mangfoldighed.....	12
11.1.4. Naturgode vand.....	13
11.2. Udligningsforanstaltningers nødvendighed	13
12. PROBLEMER VED UDARBEJDELSE AF UVP-RAPPORTEN	14
13. AFSLUTTENDE STILLINGTAGEN TIL MILJØPÅVIRKNINGEN.....	14
LITTERATURFORTEGNELSE OG KILDEANGIVELSE	16

1. Indledning – Planlægningsårsag, planlægningsmål og opgavestilling

Balzersen GmbH & Co KG, beliggende i Harrislee, har til hensigt at optimere indlagringsvolumen på losseplads Harrislee, som en del af en yderligere udvidelse af lossepladsområdet. Losseplads Harrislee-Mühlenweg tilregnes lossepladsklasse I (DK I, lossepladsklasse I iht. DepV 2013 § 2(7) + bilag 3).

Den gyldige planlægningsbeslutning fra den 26.8.2013 refererer til en samlet lossepladsoverflade med fire poldere på i alt 11,6 hektar, en lagringskapacitet på 825.000 m³ og en sluthøjde hos lossepladsen på 57 m over normalt niveau. I henhold til den gyldige lossepladsgodkendelse (planlægningsgodkendelse d. 26.8.2013) skal der nu foretages ændringer og tilføjelser. I løbet af optimeringen af lossepladsens indlagringvolume skal der hos polder nr. 1 i øst, på et område af 2,3 ha, godkendt d. 22.11.2004, samt på det yderligere planlagte område på 9,0 ha hos polder 2 til 4, godkendt d. 26.08.2013, foretages en tilpasning af kubaturen.

Ud over tilpasningen af kubaturen er det hensigten, at lossepladsområdet udvides. Herved skal der gennemføres en områdeudvidelse af den bestående polder 3 og 4, og af polder 5 til 7. Gennem udvidelsen i syd kommer det til en forstørrelse af lossepladsområdet med yderligere 5.138 m² (**P3 udvidelse**), 5.295 m² (**P4 udvidelse**), 20.912 m² (**P5**), 22.936 m² (**P6**) og 33.505 m² (**P7**).

Dermed er den samlede indlagringsvolumen ca. 2.100.000 m³ på et samlet område af 206.788 m².

Ved dette projekt gælder det om at tage hensyn til det særlige forhold ved grænsen til Danmark, så mindsteafstanden på 100 m til landegrænsen fortsat overholdes, og derfor bliver lossepladsområdet ikke udvidet i denne retning.

I forbindelse med godkendelsen af denne lossepladsudvidelse, skal der gennemføres en planlægningsgodkendelsesproces iht. affaldsbeskyttelsesloven. I forbindelse med denne planlægningsgodkendelsesproces er det påkrævet, at der gennemføres en miljøforenelighedskontrol af planlægningsgodkendelsesmyndigheden. De dertil nødvendige data leveres af UVP-rapporten. De såkaldte naturgoder (det vil sige de områder, der ifølge nuværende viden udgør vores miljø, og som kan blive påvirket af et sådant projekt)

Mennesker og personligt helbred,

dyr, planter og biologisk mangfoldighed,

flader, grund, vand, luft, klima og landskab,

kulturel arv og andre materielle varer,

og samspillet mellem de førnævnte naturgoder,

præsenteres i opgørelsen, altså det der er til stede, og den måde projektet påvirker disse.

2. Beskrivelse af projektet

2.1. Lossepladsudvidelse

Da kapaciteten af den eksisterende og drevne lossepladsklasse I iht. DepV, polder 1 til 4 er endelig, så planlægger Fa. Balzersen GmbH & Co.KG at udvide det plangodkendte lossepladsområde på ca. 11,6 hektar samlet flade med en flade på ca. 119.021 m² på virksomhedens eget område, og tilpasse denne gennem en forhøjelse på op til 57 m ift. normalt niveau i stukområdet.

I alt bliver der til lossepladsområderne P 1-7 et samlet lossepladsområde på 206.778 m² inkl. randområderne (grøfter etc.). Den aktuelle lossepladsudvidelse henviser til polder P 3 (udvidelse) til 7, dette omfatter et område på 84.375m².

I de godkendte polder 1 til 4 er grusudvinding udelukket. Polder 1 samt omkring 60 % af Polder 2 og den nordligste del af Polder 3 er allerede forsynet med en overfladetætning. Det østlige tilslutningsområde skal allerede gennem tilpasning af kubaturen forhøjes, så der kan dannes overfladetætningen på polder 3.

I polder 3 og i det meste af polder 4 er basistætningen gennemført. I udvidelsesområderne hos polder 3 og 4 er grusudvindingen afsluttet. Det er planlagt at gennemføre nedbrydningsarbejdet hurtigt, for efterfølgende at kunne benytte graven som losseplads.

Området til polder fem og seks blev benyttet som jordlager efter grusudvindingen. Jordlageret er ved at blive fjernet og fra hhv. 2032 og 2034 skal begge poldere bruges som lossepladspoldere. Område P 7 bruges for tiden som genbrugscentrum, lager- og administrationsområde. Også her skal der i første omgang udvindes grus og fra 2038 skal området bruges som losseplads. Det eksisterende vindkraftanlæg på polderområde syv skal fjernes.

Udvidelsen af lossepladslegemet sker i de tre poldere (P5-7) samt arealudvidelsen af de eksisterende poldere 3 og 4. Der udvindes allerede grus på arealudvidelserne i polder tre og fire. Som led i lossepladsudvidelsen opføres basistætningen først efter at grusudvindingen i de pågældende poldere er blevet afsluttet. Projektets placering har ikke nogen gennemgående geologisk barriere, så den vil blive forstærket af en teknisk barriere.

Hvis lossepladspolderens tilladte højde er nået, så etableres en overfladetætning inkl. et dræningssystem til overfladevandet. Efter færdiggørelse af et byggeafsnit godkendes dette. Når alle planlægningsgodkendte byggeafsnit er blevet afsluttet, lukkes lossepladsen, hvorefter der igen foretages en efterfølgende lossepladspleje

2.2. Dræning

Basistætningssystemet består af elementerne teknisk barriere, tætnings- og dræningslag. Den tekniske barriere (f.eks. lerjord eller mergel) skal i den samlede lossepladsbasis have en mindstetykkelse på 50 cm. Den indbygges og komprimeres lagvis, så der opnås mindst en gennemtrængelighedsværdi k_f på $< 5 \cdot 10^{-10}$ m/s. Den egentlige tætningskomponent overtager den derpå liggende plastiktætningsbane med en tykkelse på mindst 2,5 mm. Derudover indsættes der et 30 cm kraftigt dræningslag af naturmateriale med 2/8 mm kornstørrelse. Sugeapparaternes indkapsling sker med et naturmateriale med en kornstørrelse på 16/35 mm. De anvendte materialer er filterstabile over for hinanden. Dette materialevalg garanterer den krævede gennemtrængelighedsværdi k_f på $> 1 \cdot 10^{-3}$ m/s i monteret tilstand.

2.3. Emissioner

Byggekedetøjernes emissioner kan påvirke luftkvaliteten. Desuden består der ved tørt vejr den mulighed, at der opstår støv, både gennem de anvendte byggematerialer og gennem de affaldstyper som skal indarbejdes. Gennem indpakningen, driften, knuse- og si-anlæggene og lagringen af styrtegoods kan der opstå støvemissioner.

Undersøgelsernes resultater viser, at hverken koncentrationen eller støvaflejringerne overskrider TA-luftens irrelevansgrænser. Derfor kan der ikke forventes nogen skadelige følger fra projektets side af, hvad luftkvaliteten angår.

2.4. Genbrug af afmonteringsområdet

Efter lukning af lossepladsen kontrolleres og overvåges denne. En benyttelse af lossepladsoverfladen er inden for rammen af planlægningsprocessen principielt ikke tilladt.

2.5. Begrundelse i forbindelse med projektet og alternative kontroller.

Inden for Balzersen GmbH & Co. KG. er der blevet undersøgt tre alternative placeringer. Endvidere blev omgivelserne for den tilstedeværende losseplads undersøgt. Ingen af de alternative placeringer udgør et alternativ for udvidelsen af lossepladsen. En nybygning af et lossepladsanlæg på de alternative placeringer, vil have større indflydelse på naturgoderne, end udvidelsen af det tilstedeværende lossepladsområde. Der udføres derfor ikke en mere dybtgående undersøgelse med hensyn til de enkelte naturgoder. Placeringen i Harrislee blev undersøgt og bekræftet til at være egnet til at blive udvidet som losseplads. Hos Balzersen GmbH & Co. KG. er det kun denne placering, der er egnet som losseplads.

3. Undersøgelsesområde

På grundlag af undersøgelsesrammen iht. § 35 UVPG defineres oplysningernes indhold, omfang og detaildybde. Formålet med scoping er fastlæggelsen af den ansvarlige myndigheds undersøgelsesramme. I skrivelsen fra LLUR (siden 2023 LfU) dateret den 06.10.2022, blev der iht. § 15 UVPG oplyst om undersøgelsesrammen.

4. Beskrivelse af omgivelsen

Lossepladsen ligger i det vestlige område af Harrisslee sogn. Sognet befinder sig i den nordlige del af Slesvig-Holsten, vestligt beliggende i forhold til Flensborg Fjord, umiddelbart i nærheden af den danske grænse.

Til vest ligger Stiftelsesland Skæferhus og lavlandet Meyner Mühlenstrom. Nordpå ligger den danske grænse og også Südermoor (Søndermosen) i det dansk-tyske område. Til øst ligger Hærvejen (landevej 17) og til syd Schäferweg, som ligger i den nordlige del af Stiftelsesland Skæferhus.

5. Naturgoderelateret opgørelse og vurdering

5.1. Naturgode areal

Det naturgode areal betragtes med henblik på at anvende arealet til bygningsanlæg såsom udstykninger og trafikveje. I dette tilfælde kræves det, at der anvendes et område, der tidligere har været brugt til grus- og sandudvinding og i vid udstrækning til erhvervsmæssig aktivitet. Grundet den hidtidige anvendelse kræves der i denne forstand ikke nogen nye arealer; så det naturgode areal vil ikke blive belastet yderligere.

5.2. Naturgode mennesker

På den danske side befinder sig en landbrugsejendom i en afstand af ca. 300 m samt byen Pattburg (Padborg) i en afstand af ca. 650 m til den planlagte lossepladsudvidelse.

På den tyske side befinder der sig en landbrugsejendom i sydlig retning i ca. 100 m afstand til lossepladstilkørslen samt en landbrugsejendom med solcellepark ved Ellund-Ost-vej. I østlig retning ved Ellundervej befinder sig i ca. 600-700 m afstand en landbrugsejendom samt et erhvervsområde med boligbebyggelse. Langs gaden ved Hærvejen (L 12) ligger enkelte landbrugsejendomme i ca. 700 til 800 m afstand. Der ligger større blandings- og boligområder mod øst, i den mindre by Harrisslee i ca. 600 til 700 m afstand og mod sydvest i to kilometers afstand (til de mindre byer Ellund og Gottrupel).

Der er to nærrekreationsområder i umiddelbar nærhed af planlægningsområdet, naturbeskyttelsesområdet "Søndermosen" og Stiftelsesland Skæferhus. Rundt omkring planlægningsområdet befinder sig både cykel- og vandrestier samt landbrugsmæssigt benyttede veje. Undersøgelsesområdet er allerede belastet på grund af forudgående losseplads- og nedbrydningsaktiviteter. Et positivt boligområde defineres gennem ro, sikkerhed og en ubelastet omgivelse. Disse er følsommere over for påvirkninger, som kan påvirke bokvaliteten. Den lokale rekreative anvendelse i undersøgelsesområdet er allerede påvirket, men på grund af terræn- og landskabsstrukturerne er den ikke mærkbar over store afstande. Landskabets egnethed til rekreativ anvendelse i naturgodet "Mennesker og den menneskelige sundhed" er begrænset til naturbeskyttelsesområdet og Stiftelsesland Skæferhus, som er klassificeret som høj kvalitet.

5.3. Naturgode dyr, planter og biologisk mangfoldighed

Projektområdet er underlagt lossepladsens brugsformer. På projektområdet befinder sig knækstrukturer samt små områdemæssige rudere korridorer. Inden for projektområdet befinder sig små vandløb samt tekniske vandløb. I syd begrænses projektområdet gennem et knæk. På siden af projektområdet, langs knækket, befinder der sig en urteagtig mark med en stejl skrænt.

Ud over de truede arter som feltlærke og vibe, så skal som ret krævende arter, tornskaden og den lille ringhøne fremhæves. Desuden blev der i 2019 konstateret en større ynglekoloni af den strengt beskyttede digesvale.

Samlet set, så optræder potentielt regelmæssigt mindst otte flagermusarter, hvoraf to (truede) arter og to slægter (*Pipistrellus* og *Myotis*) er dokumenteret.

Som artsbeskyttelsesretlige relevante paddearter optræder kamsalamanderen og potentielt mosefrøen. På losseplads-/lossepladsudvidelsesområdet var den eneste krybdyrsart, der blev dokumenteret, skovfirbenet med enkelte individer, men det er ikke relevant i henhold til artsbeskyttelsesloven. Hasselmusen og kæmpenatlyssværmere kunne ikke dokumenteres.

Projektområdet er relevant for dyre- og planteverdenen. Undersøgelserne har vist, at især knækkene og i mindre omfang deres kantstrukturer er af betydning for vildtlevende dyr.

5.4. Naturgode jord

Det naturlige relief er i det direkte bearbejdningsområde allerede kraftigt forandret gennem grusudvindingen. I området af polder 3-6 foreligger der ifølge BÜK 250 parabrunjord-brunjord med pseudogley-brunjord og kollivisol samt parabrunjord-brunjord med pseudogley-brunjord og kolluvisol.

Jordtypen brunjord kan i stadig stor udstrækning lægges til grund for projektområdet i storset oprindelig form. På området til byggematerialeklargøringsanlægget er denne jordtype godt nok til stede, men på grund af brugen, kraftig indskrænket.

5.5. Naturgode vand

På undersøgelsesområdet er der flere små vandløb samt større stillestående vandområder. Tilmed befinder der sig vest for lossepladsen teknisk afstivede vandområder. Der er ikke andre små vandområder til stede i projektområdets direkte omgivelse. Til vest befinder sig lavlandet Meyner Mühlenstrom.

Vandområderne inden for projektområdet er tekniske bygningsværker, som ikke kan indordnes som vandområder tæt på naturen og som kun udgør en lav værdi i forbindelse med naturens naturlige balance. De har en begrænset betydning som levested for dyre- og planteverdenen.

Iht. den hydrogeologiske erklæring fra IPP fra år 2023, så er der ikke nogen belastninger i forbindelse med placeringen, gennem lossepladsen eller andre kendte præbelastninger. Indflydelsen fra den landbrugsmæssige jordbrug er godt nok kendte, men de er ikke noget placeringsspecifikt aspekt.

5.6. Naturgode luft

Lossepladsanlæggets omgivelse er præget af landbrug. Ellundervejen grænser umiddelbart op til anlægget. Grundet nærheden til Østersøen hersker der et maritimt klima, med tilsvarende luftskifte. Der er ingen væsentlige klimaskel, så det horisontale luftskifte påvirkes næsten ikke. Betydningen af naturgodet luft indplaceres som middelværdi i undersøgelsesområdet. Der formodes ikke at være en betragtelig præbelastning på grund af støv fra den bestående losseplads. Godkendelserne fastsætter at støvdriver i stort omfang skal forhindres. Dette kontrolleres regelmæssigt.

Lossepladsdriftens maskiner og køretøjer og de lastbiler, som transporterer affald, udstøder skadelige stoffer. Lossepladsterrænnets placering i det frie landskab sørger via fortyndelseeffekten for en lav belastning af omgivelsen.

5.7. Naturgode klima

Der er ingen områder på lossepladsen eller i dens umiddelbare omgivelser, der grundet særlig hurtig opvarmning eller ophobningen af kold luft ved bestemte vejrforhold, som påvirker det lokale klima væsentligt. Præbelastninger af det lokale klima er heller ikke kendte.

5.8. Naturgode landskab

Landskabet består af forskellige landskabskomponenter. Landskabet omkring lossepladsanlægget er præget af landskabsmæssigt jordbrug og naturbeskyttelsesfagligt værdifulde områder. Landbrugsområderne begrænses af et knæknet, hvorved knækkene ikke er en del af de historiske knæknet. Tilmed befinder der sig inden for undersøgelsesrammen talrige stille vandområder, Meyner Mühlenstrom, skov- og åbne landstrukturer samt naturbeskyttelsesområdet "Søndermose". Landskabet kan fortsat beskrives som et enestående landskab grundet sine stengrøfter og gravhøje.

Landskabsbilledets præbelastning består af den landbrugsmæssige brug, bebyggelsesstrukturer samt Balzsersens firmaets driftsområde.

5.9. Naturgode kulturel arv

Projektområderne ligger delvist inden for arkæologiske interesseområder. Inden for undersøgelsesområdet befinder der sig nogle mindesmærker. Disse påvirkes ikke af lossepladsudvidelsen.

5.10. Naturgode andre materielle ting

Generelt befinder der sig ikke andre materielle ting inden for projektområdet, som kan påvirkes.

Til de andre materielle ting hører også lossepladsen med grusgraven. Dele af grusgraven er allerede fyldt op, på driftsområdets østlige område udvindes der for tiden grus. Den forestående brug af området svarer til den faktiske brug.

6. Områdemodstand og konfliktpunkter - sammenfattende evaluering af naturgoderne

Der er ikke blevet konstateret nogen områdemodstand over for den planlagte brug. Det betyder at der ved opgørelsen og evalueringen ikke blev konstateret noget, som grundliggende står i vejen for projektet.

Det potentielle konfliktområde omfatter især grundvandet samt landskabsbilledet. Gennem det hydrogeologiske skøn blev det dog dokumenteret, at der iht. grundvandet ikke foreligger nogen betydelige konfliktpunkter. Analysen i forbindelse med naturgodet "landskab" har påvist et alvorligt konfliktpunkt, som inden for rammen i forbindelse med evalueringen af de prognosticerede påvirkninger undersøges særskilt.

Byggeprojektet vil forårsage larm, støj og på små områder forstyrrelser i dyrelivet. Forholdsregler iht. lossepladsforordningen skal forhindre omplaceringer af stoffer over jord-vandstien. Placeringen har ikke nogen naturlige geologiske barriere, derfor monteres en teknisk barriere. Basistætningen består af en teknisk barriere, tætningsbane af plastik og dræningslag. Materialevalget opfylder de påkrævede gennemtrængelighedskoefficienter. Basistætningen og den tilstrækkelige afstand til grundvandsniveauet skal forhindre ændringer i grundvandet. Sivvandet registreres iht. DIN 19667 og opsamles i dobbelt-tætnet opsamlingsbassiner til sivvand. Bygge- og anlægsbetingede virkninger er begrænset til det direkte projektområde og påvirker ikke bevaringsmålene for FFH-området. I nordøstlig retning fra lossepladsen Harrislee DK I befinder sig i rundt regnet to kilometers afstand FFH-området DE 1122-391 »Niehuuser tunneldal og Kruså«. Der er ikke blevet konstateret nogen mulige påvirkninger af Natura 2000-områder. Der er ikke dokumenteret yderligere FFH- eller fuglereservater i nærheden af projektområdet.

7. Sandsynlig udvikling ved afkald på gennemførelse af det planlagte projekt (status-quo-prognose)

Den såkaldte »status-quo-prognose« betragter den bestående situation og dennes udvikling uden gennemførelsen af projektet. I forbindelse med denne betragtning, så vil lossepladsen fortsat drives videre og efterfølgende blive overladt til den naturlige udvikling. For vildtlevende dyr og vildtvoksende planter vil noget ændre sig i positiv retning, men ikke i den grad som egentlig er mulig. Også for andre naturgoder vil der enten være "ikke nogen" eller "ikke nogen graverende ændringer".

8. Beskrivelse af de betydelige påvirkninger af naturgoderne, der kan forventes at opstå i forbindelse med projektet under hensyntagen til præbelastningen

Inden for rammen af miljøforenelighedskontrollen er ikke alle projektets påvirkninger relevante, kun de betydelige. Dermed skal undersøgelsesindsatsen holdes på et praktisk niveau.

8.1. Naturgode areal

På grund af den bestående brug, så kan der ikke gås ud fra ufordelagtige påvirkninger af betydelig grad på naturgodet areal. Anvendelsen af allerede benyttede områder er i henhold til denne betragtning til for at spare plads.

8.2. Naturgode mennesker og den menneskelige sundhed

Lossepladsudvidelsen foregår iht. de retslige retningslinjer på en sådan måde, at der ikke forventes gener for de mennesker der bor i området. De lydtekniske undersøgelser og immissionsprognosen for støv har vist at de retslige retningslinjer overholdes og at menneskerne på stedet ikke belastes. Dette fører til vurderingen, at der ikke kan forventes væsentlige negative påvirkninger på naturgodet mennesker og den menneskelige sundhed.

8.3. Naturgode dyr, planter og biologisk sundhed

Projektområdet bruges for tiden allerede til erhvervsmæssige formål. I området polder 7, og det omliggende område, befinder sig et genbrugsanlæg til byggemateriale, mens der udvindes grus og sand i polder 2-4. Polder 1 er allerede fyldt op. Den udligningsforpligtelse, som er forbundet med grus- og sandudvindingen på dette markstykke, skal placeres et andet sted. Gennem opbygningen og driften af DK I tages der ikke noget område i brug, som tjener som livsrum for vildtlevende dyr og planter.

De mere værdifulde områder – knæk og vej mellem grøfter der er besat med hæk, som omringer projektområdet – tages ikke i brug. For denne vurdering spiller det også en stor rolle, at store dele i forbindelse med det planlagte lossepladsområde, allerede bruges og derfor ikke står til rådighed som livsrum for dyr og planter.

Der var ingen adgangsforbud i henhold til artsbeskyttelsesloven. Grundlaget for denne evaluering er baseret på tidmæssige retningslinjer til bestemte handlinger og retningslinjer til udligningsforanstaltninger, som implementeres tilsvarende.

8.4. Naturgode jord

Da jorden allerede bruges til grusudvinding samt som lossepladsområde, så er den allerede påvirket. Ifølge DepV er der en basistætning af området. Påvirkningerne skal kategoriseres som ufordelagtig, men ikke som betydelig ufordelagtig.

De planlagte lossepladsafsnit tættes iht. de bestående retslige retningslinjer i nedadgående retning. Det kan sammenlignes med en områdeforsegling i sammenhæng med det at bygge et hus. Men grundet forudgående brug, så er denne påvirkning allerede udført på størstedelen af projektområdet. På grund af dette, så skal påvirkningerne kategoriseres som ufordelagtig, men ikke som betydelig ufordelagtig.

8.5. Naturgode vand

De små vandområder inden for og ved kanten af projektområdet berøres ikke af dette projekt.

De afsluttede poldere er både forsynet med den planlagte overfladetætning og med rekultiveringslaget. Dette garanterer at nedbørsvand ikke længere trænger ind i lossepladselementet og kan sive væk derfra. I stedet for flyder vandet overfladisk væk og trænger ned i den sivegnede kantgrøft.

Ud fra informationerne fra det faglige WRRL-bidrag, så skal man ikke frygte for påvirkninger på den mængdemæssige og kemiske tilstand af grundvandet. Samlet set skal man ikke regne med negative påvirkninger på naturgodet vand.

8.6. Naturgode luft

De indsatte køretøjer og maskiner kan belaste luften med skadelige stoffer. De kontrolleres regelmæssigt, så denne belastning holdes så lav så muligt.

Lossepladsens placering er omgivet af et åbent landskab og der er god luftudveksling. Dette reducerer hurtigt forureningsbelastningen igen. Støvbeklastninger skal ikke forventes i en sådan grad, at de vil komme til at belastte menneskene på stedet og projektområdets omgivelser. På grund af dette, regnes der ikke med betydeligt ufordelagtige påvirkninger på naturgodet luft.

8.7. Naturgode klima

Lossepladsoverfladen sås til med en græs-/ krydderblanding. Den vil altså være fuldstændig tilvokset. Den har således den samme klimatiske funktion som et landområde der konstant er grønt. Der er dermed ikke forbundet nogen ufordelagtige påvirkninger på klimaet.

8.8. Naturgode landskab

Visualiseringen rundt omkring projektstedet har resulteret i, at lossepladselementet i landskabet er delvis synligt (præbelastning) set fra østlig retning, og lossepladsforhøjelsen forbliver ligeledes synlig. Grundet de topografiske forhold, det tætte knæknet og skovstrukturer i projektområdets omgivelser, kan projektet fra de andre retninger næsten ikke ses. Forandringerne til præbelastningerne vurderes til at være små. Påvirkningerne på naturgodet landskab vurderes derfor til at være små.

Rekultiveringslaget tilsås med en græs-/krydderblanding og påføres i forskellig tykkelse, så der ikke opstår nogen jævn hvælving. Overfladen skal skabes under forbehold af de tekniske nødvendige krav, på sådan en måde at den indlemmes i det oprindelige terrænrelief. Dermed passer det tekniske bygningsværk ind i den omgivelser, som til en stor del er præget af kratbestande, græsmarker og marker. Denne udligning er nødvendig for at kompensere for forstyrrelsen af naturgodet landskab

8.9. Naturgode kulturel arv og andre materielle goder

Der forventes ikke nogen betydelig ufordelagtige påvirkninger på disse typer naturgoder.

9. Vekselvirkninger mellem de forskellige typer naturgoder

Der blev ikke konstateret nogen vekselvirkninger mellem de forskellige typer naturgoder iht. projektet, som kunne have betydelig ufordelagtige påvirkninger på miljøet.

10. Samlet evaluering af miljøpåvirkningerne

UVP-rapporten beskriver og evaluerer naturgodetyperne areal, mennesker og den menneskelige sundhed, dyr, planter, biologisk mangfoldighed, jord, vand, luft, klima, landskab, goder relateret til kulturel arv og andre typer naturgoder med hensyn til deres bestand og deres præbelastning i undersøgelsesområdet. Endvidere blev de projektbetingede påvirkninger på alle typer naturgoder, og samspillet mellem dem, præsenteret og evalueret.

Der forventes ikke betydelige negative påvirkninger på miljøet under hensyn til de planlagte landskabsforandringer i forbindelse med udvidelsen og forhøjelsen af DK I hos Firma Balzersen GmbH & Co. KG.

11. Foranstaltninger, hvormed betydelige forringelser af miljøet så vidt muligt kan udelukkes/undgås, formindskes eller udlignes

Begrebet for udelukkelsesforanstaltningerne i forbindelse med miljøforenelighedsprøven svarer til undgåelsesforanstaltningerne i naturbeskyttelsesloven. I miljøforenelighedsprøven hedder det formindskelsesforanstaltninger, og i naturbeskyttelsesloven reduktionsforanstaltninger. I princippet betyder dette, det samme.

11.1. Udelukkelses-/formindskelsesforanstaltninger

Udelukkelses- eller formindskelsesforanstaltninger er således noget, hvormed påvirkningerne af et projekt, grundlæggende kan udelukkes eller undgås. Med den alternative undersøgelse blev det konstateret, at det gennem brugen af en anden placering ikke er muligt.

11.1.1. Naturgode landskab

Projektets påvirkninger reduceres gennem den stykvisse proces og afskærmningen gennem knæk.

Alle knæk skal regelmæssigt sættes på pinden. Derved skal der tages hensyn til, at der maksimalt gås videre med sektioner på 200 meter ad gangen. Dette garanterer, at der er en tilstrækkelig optisk afskærmning.

Da lossepladsen kun er delvist synlig som teknisk bygningsværk, og denne påvirkning afbødes gennem den landskabskorrekte udformning, så kategoriseres påvirkningerne som ikke betydelig ufordelagtig.

11.1.2. Naturgode mennesker og den menneskelige sundhed

For at reducere lysimmissionerne i nærheden af drifts- og lossepladsområderne, så anbefales det at anbringe lyskilderne så lavt som muligt. Ideelt set skal de være rettet nedad og minimere deres stråling ind i omgivelserne. På kontor-, opholds-

og værkstedsbygninger skal der installeres bevægelsessensorer for tidsmæssigt at begrænse lyskilders lystid.

Det anbefales at anvende LED-lyskilder med en farvetemperatur fra omkring 3.000 til 3.500 kelvin, da denne lysfarve er mindre tiltrækkende for insekter. Dette bidrager til at minimere de negative påvirkninger på miljøet.

11.1.3. Naturgode dyr, planter og biologisk mangfoldighed

- AV 1:

Byggetidsregulering for fugle der yngler (og flagermus, se der): Alle træfældninger af træ med en stammediameter på mere end 20 cm (sml. LBV-SH 2011) samt demonteringen af bygningerne skal gennemføres i et tidsrum, hvor der beviseligt ikke opholder sig nogen flagermus i krattene eller i bygningerne. Dette tidsrum strækker sig fra d. 01.12 til d. 28./29.02 i det følgende år. Alt øvrigt arbejde til frigørelse af byggefeltet (fældning og rydning af krat, fjernelse af vegetationsstrukturer, forskydning af jorden) er kun tilladt i tidsrummet mellem d. 01.10 og d. 28./29.02 det respektive følgende år (dvs. uden for yngletiden for fugle).

- AV 2:

Byggetidsregulering for jordynglende fugle (inkl. feltlærke, se der) i området for losseplads- og afmonteringsområder) samt udlejning af muldjord (OBS: AV5: byggetidsregler vær opmærksom på digesvalen): Indgrebet i losseplads- og afmonteringsområder er kun tilladt uden for yngletiden for fugle der yngler på åbent land, som strækker sig fra d. 01.04. til den 31.07. Indgrebet i jordudlejningerne er kun tilladt uden for yngletiden for de fugle der yngler på jorden, som strækker sig fra d. 01.04. til d. 15.08.

- AV 3:

Undgå yngelsætning i byggefelt/jordleje gennem afskrækkende foranstaltninger: I det tilfælde, at fjernelse af muldjord ikke kan finde sted uden for fuglenes yngletid, så skal der sørges for afskrækkende foranstaltninger for de berørte (del)arealer for at forhindre yngelsætning.

- AV 4:

Byggetidsregulering digesvale: Forbud mod at afgrave ynglevægge i tiden fra midt maj indtil begyndelsen af september

- AV 5:

Undgå belysning af knækkene (lysfølsomme flagermusarter). Knækkene må ikke belyses under flagermusenes hovedaktivitetstid, dvs. i tidsrummet fra d. 01.03. til d. 31.10.

- AV 6:

Bevarelse og undgåelse af påvirkning af vandområdet i forbindelse med kamsalamanderens og (potentielt) mosefrøens gydehabitat: Vandområderne skal inklusiv den omgivende kratbestand og brakområdet bevares og beskyttes imod påvirkninger og forurening.

11.1.4. Naturgode vand

Ifølge WRRL's faglige bidrag (IPP 2023a), så skal nedbørsvand, som siver ned gennem lossepladserne, opsamles og analyseres for at undgå en skadestofregistrering i grundvandet, under lagring. Først ved dokumenteret skadeløshed må dette sivevand sive væk på stedet og området. Dette sikrer, at grundvandskemi ikke ændrer sig negativt.

Indlagringen af lossepladserne sker i forskellige afsnit. Ved afslutning af et afsnit, så rekultiveres dette og overfladen dækkes til, så området, hvorigennem nedbørsvand kan sive ned gennem lossepladserne, holdes så lille som muligt. Dermed kan grundvandet fortsat få tilført så meget skadesløst nedbørsvand som muligt.

Gennem disse foranstaltninger er det planlagte projekt foreneligt med vandrammeretningslinjen.

Derudover anbefales der i denne sammenhæng en regelmæssig kontrol af grundvandet, som tjener til at sikre foreneligheden i forbindelse med WRRL's mål. De undersøgte parametre for den kemiske tilstand iht. WRRL bør være omfattet af parametrene anført i bilag 2 til GrwV.

11.2. Udligningsforanstaltningers nødvendighed

Rekultiveringslaget tilsås med en græs-/krydderblanding og påføres i forskellig tykkelse, så der ikke opstår nogen jævn hvælving. Overfladen skal skabes under forbehold af de tekniske nødvendige krav, på sådan en måde at den indlemmes i det oprindelige terrænrelief. Dermed passer det tekniske bygningsværk ind i den omgivelse, som til en stor del er præget af kratbestande, græsmarker og marker. Denne udligning er nødvendig for at kompensere for forstyrrelsen af naturgodet landskab.

Som led i den aktuelle lossepladsudvidelse blev og bliver endnu i alt 3 knækafsnit med en samlet længde på 372 meter fjernet. Knækkene i områderne ved polder 1-6 er allerede blevet opgjort. Som en del af godkendelsen fra 2013 er der blevet nyanlagt knæk langs den nordøstlige projektgrænse.

De aktuelle knæktab på 372 meter skal udlignes. Til fjernelsen af knækkene gælder iht. bekendtgørelsen for SH et udligningsforhold på 1:2. Dermed fremkommer der en knækudligning på 744 meter.

I forbindelse med naturgodet jord tages der hensyn til anvendelse af arealet. Den faglige undersøgelse i forbindelse med artsbeskyttelse har resulteret i, at der heller ikke består nogen nødvendighed i forbindelse med fortidige udligningsforanstaltninger.

AA1: Knækerstatning til fuglene i ynglefuglelauget som yngler i krattet (inkl. kratfri- og kratjordsynglende fugle):

For tabet af ca. 372 meter knæk (knæk K6, K7 og K8) skal der foretages en nyplantning af 744 meter knæk (i forholdet 1:2) til den fortsatte bevaring af den fulde økologiske funktionsevne for ynglefuglelauget, som yngler i krat i forbindelse med de berørte ynglesteder. Det er stedstypiske kratområder af regional oprindelse med en høj andel af insekter og fuglenæringsstoffer.

Til polder 7 foreligger der ikke nogen projektgodkendelse. Området skal udlignes med udligningsfaktoren 1:1. Aktuelt bruges området som lager på lossepladsområdet.

12. Problemer ved udarbejdelse af UVP-rapporten

Evalueringen af et projekts påvirkninger på miljøet er grundlæggende svært, fordi de data som står til rådighed ofte ikke kan sammenlignes. På nogle områder består der beregningsmetoder som f.eks. ved hydrogeologien. Betydningen af påvirkningerne måles ofte i forhold til grænse- eller orienteringsværdier, hvis gyldighed efterfølgende betvivles. Til specielle problemstillinger ved art- og biotopbeskyttelse findes der ikke nogen af denne slags grænse- eller orienteringsværdier, henholdsvis altomfattende beregningsprocesser. Her tæller den sagkyndiges erfaring.

I denne rapport er der blevet anvendt en verbal-argumenterende beskrivelse og evaluering, som efter forfatternes mening, på nogle områder, fører til de mest fornuftige resultater.

Da der mangler undersøgelsesrelaterede data, så blev der især henvist til alment gyldige data omkring naturgoderne klima og luft.

Afsluttende kan konstateres, at det inden for rammen af bearbejdelsen har vist sig, at den opnåede viden i sig selv er konsistent og en yderligere undersøgelse ikke er nødvendig.

13. Afsluttende stillingtagen til miljøpåvirkningen

Projektet vil kun forårsage mindre indgreb i naturen og landskabet, som kan udlignes gennem kompensationsforanstaltninger. De planlagte kompensationsforanstaltninger i den bestående grusudvindingsgodkendelse omsættes et andet sted, for tilsvarende at genoprette landskabsbilledet. Mens projektet omsættes, og også efter afslutning af DK I's lagringsfase, forventes der ikke nogen betydelig eller vedvarende påvirkning af miljøbeskyttelsesaspekterne, heller ikke gennem samspillet af forskellige projekter.

Der blev gennemført en omfattende undersøgelse af de til rådighedsstående områder hos firmaet Balzersen GmbH & Co. KG, for at tage hensyn til områdemæssige ønsker. Undersøgelsens resultat er, at stedet for projektet, af forskellige grunde, er det eneste sted hos firmaet, som er egnet dertil. Undersøgelsen med henblik på overordnede trafikinfrastrukturønsker indebar ikke nogen hindringer.

Under hensyntagen til de allerede tilstedeværende belastninger og påvirkninger i sammenhæng med de bestående lossepladser, så kan det forventes, at udvidelsen af DK I ikke vil have nogen betydelige ufordelagtige påvirkninger på miljøet.

Litteraturfortegnelse og kildeangivelse

BFN - FORBUNDSKONTORET FOR NATURBESKYTTELSE (2014): Kort over Tysklands potentielle naturlige vegetation. Bind I Grundenheder. BfN-manuskript 348.

BFN - FORBUNDSKONTORET FOR NATURBESKYTTELSE (2023): Vegetationskort. FloraWeb - Vegetationskort. Sidst besøgt den 05.04.2023.

BIOPLAN HAMMERICH, HINSCH & PARTNER, BIOLOGER & GEOGRAFER PARTG (2023): 2. Aktualisering af artbeskyttelsesrapporten

DWD - TYSK VEJRTJENESTE (2023): Mesoklima. Vejr og klima - Tysk vejrtjeneste - Ordliste - M - Mesoklima (dwd.de). Sidst besøgt den 03.07.2023.

HARRISLEE KOMMUNE (Pro Regione, 1994): Landskabsplan.

HARRISLEE KOMMUNE (Pro Regione, 2006): 35. Ændring af arealudnyttelsesplan.

IPP - INGENIØRSELSKAB POSSEL OG PARTNER GMBH (2023a): Fagligt bidrag WRRL.

IPP - INGENIØRSELSKAB POSSEL OG PARTNER GMBH (2023b): FFH-forundersøgelse »Niehuuser Tunental og Kruså«.

IPP - INGENIØRSELSKAB POSSEL OG PARTNER GMBH (2023c): Hydrogeologisk erklæring.

IPP - INGENIØRSELSKAB POSSEL OG PARTNER GMBH (2023d): Medfølgende plan over landskabspleje. Udvidelse og forhøjelse af losseplads Harrislee – Mühlenweg DK I.

LFD - STATSKONTORET FOR MONUMENTPLEJE SCHLESWIG-HOLSTEIN (2023): MONUMENT DATABASE SCHLESWIG-HOLSTEIN. <https://efi2.schleswig-holstein.de/kulturdenkmalsuche/>. Sidst besøgt den 27.01.2023.

LFU - STATSKONTORET FOR MILJØ SCHLESWIG-HOLSTEIN (2023): Kortlægningsvejledning og standardliste til Slesvig-Holstens biotyper, med henvisninger til de lovmæssigt beskyttede biotoper samt livsrumstyperne iht. FFH-retningslinjes bilag I

LLUR - STATSKONTORET FOR LANDBRUG, MILJØ OG LANDDISTRIKTER (2022): Orientering iht. § 15 UVPG omkring undersøgelsesrammen. Flintbek.

MEKUN - MINISTERIET FOR ENERGIOVERGANG, KLIMABESKYTTELSE, MILJØ OG NATUR (2022): Miljøportal. Link: www.umweltportal.schleswig-holstein.de. Sidst besøgt den 27.01.2023.

MELUND - MINISTERIET FOR ENERGITRANSFORMATION, LANDBRUG, MILJØ, NATUR OG DIGITALISERING FOR DELSTATEN SLESVIG-HOLSTEN (2020): Landskabsrammeplan til planlægningsområdet I. Kredsfrø by Flensburg, kreds Nordfriesland og Slesvig-Flensburg.

MILIG - MINISTERIET FOR INDRE ANLIGGENDER, LANDOMRÅDER, INTEGRATION OG LIGESTILLING FOR DELSTATEN SLESVIG-HOLSTEN (2021): Landudviklingsplan Slesvig-Holsten, prognose 2021

MILJØMINISTERIET (2023): MiljøGIS. Link: <https://mst.dk/service/miljoegis/>. Sidst besøgt den 27.01.2023.

MLRLLT - MINISTERIET FOR LANDOMRÅDER, STATENS PLANLÆGNING, LANDBRUG OG TURISME FOR DELSTATEN SLESVIG-HOLSTEN (2002): Regionalplan til planlægningsområdet V.

MODEL DIGITAL (2023): Oprettelse og drift af lossepladsen ved Harrislee (Lossepladsklasse I). Visualisering af projektet.

LAIRM CONSULT GmbH (2023a): Lydteknisk undersøgelse i forbindelse med udvidelsen af lossepladsen på området Mühlenweg 1 i Harrislee

LAIRM CONSULT GmbH (2023b): Støvmissionsprognose til udvidelsen af lossepladsen Harrislee

PRO REGIONE GMBH (2013): Miljøforenelighedsstudie til udvidelse af losseplads Harrislee Dkl. I Harrislee-sognet.

UVP-GESELLSCHAFT E.V. (2021): Naturgodeskompleks befolkning og den menneskelige sundhed. Folder 03, Paderborn. DOI 10.17442/folder 03.